

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет мистецтв
Кафедра теорії і методики мистецької освіти та диригентсько-хорової
підготовки вчителя

Теорія і методика виховання художньо- обдарованої особистості у закладах мистецької освіти

**ЗБІРНИК СТАТЕЙ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

ЧАС МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

17 – 18 жовтня 2019 року

TIME OF ART EDUCATION

Collection of Articles VII of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference
«Theory and methods of education of the artistically gifted person in the institutions
of art education»

Харків
Україна
2019

УДК 37.032
ББК 85я43
Ч-24

Редакційна колегія

Калашник М.П. – доктор мистецтвознавства, професор
Матвеева О.О. - доктор педагогічних наук, професор
Полубоярина І.І. – доктор педагогічних наук, професор
Смирнова Т.А. - доктор педагогічних наук, професор
Соколова А.В. - доктор педагогічних наук, професор
Тарарак Н.Г. - доктор педагогічних наук, професор
Тушева В.В. - доктор педагогічних наук, професор
Перетяга Л.Є - доктор педагогічних наук, професор
Фомін В.В. – доктор педагогічних наук, професор (голов.ред.)
Бурма А.В.- кандидат педагогічних наук, доцент

*Затверджено редакційно видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 6 від 05.11.2019*

У збірнику подано статті VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти». Збірник розрахований на студентів, магістрантів, аспірантів, докторантів, здобувачів, педагогічних і науково-педагогічних працівників науково-дослідних інститутів, ЗВО, учителів мистецьких шкіл.

Ч-24 Час мистецької освіти «Теорія і методика виховання художньо-обдарованої особистості у закладах мистецької освіти: зб. статей VII Всеукраїнської наук. - практи. конф. 17-18 жовтня 2019року) , ч.І / заг. ред. В.В. Фомін – Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019 – 267с.

ISBN 978-617-7298-28-0

Редакційна колегія не завжди поділяє позицію авторів.

Автори статей несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Мова видання: українська, англійська.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

УДК 37.032

ББК 85я43

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2019

ІV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

(теоретичні та методичні аспекти)

Юлія Левіна

РІВНІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦТВА ДО
МУЗИЧНО-ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ УЧНІВ 134

Ірина Артюх

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ОВОЛОДІННЮ ІНТЕРАКТИВНИМИ МЕТОДАМИ НА ЗАНЯТТЯХ З
ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВИХ ДИСЦИПЛІН 138

Фомін В.В., Неля Літвінцева

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО
МИСТЕЦТВА ДО МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ
ОСВІТИ 145

Євгенія Маслій

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ
ВИКЛАДАЧІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 151

Надія Устименко

ОРГАНІЗАЦІЙНО–ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ 155

Віра Устименко

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА
ДО РОБОТИ В УЧНІВСЬКОМУ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОМУ КОЛЕКТИВІ. 159

Руслана Сивокінь

ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ
МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 163

УДК 378.016:784

Руслана Сивокінь

Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С.Сковороди
факультет мистецтв
31 група

ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Л. В. Беземчук

В структурі сценічної майстерності майбутніх вчителів музичного мистецтва, важливими складовими є взаємозв'язок наступних частин: мотиваційно-регулятивної, комунікативно-поведінкової, креативно-продуктивної, сценічно-діяльній. Окреме місце надано сутності сценічній підготовці, у структурі фахової майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

Important components in the structure of stage mastery of future music teachers are the interconnection of the following parts: motivational-regulatory, communicative-behavioral, creative-productive, stage-and-activity. A special place is given to the essence of stage preparation in the structure of professional skill of the future music teacher

Ключові слова. *Сценічна майстерність, майбутній вчитель музичного мистецтва, музично-естетичне навчання.*

Keywords. *Performing arts, future music teacher, musical-aesthetic education.*

Постановка проблеми. На сьогоднішній день залишається актуальною підготовка та формування висококваліфікованих, конкурентоспроможних майбутніх вчителів музичного мистецтва, досвід яких буде орієнтуватися на сучасну освіту за європейськими стандартами. З цієї позиції важливе значення потребує питання сценічної майстерності майбутніх вчителів в умовах використання нових підходів, що вимагають створення продуктивної творчої взаємодії педагога та студента. Важливою здібністю для формування сценічної

майстерності та практичного застосування є творче виховання студентів музично-педагогічних факультетів.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Проблема формування сценічної майстерності вчителя підкреслена у різноманітних сферах: психолого-педагогічній (Ю. Азаров, Л. Виготський, І. Зязюн, О. Киричук, Н. Кузьміна, А. Макаренко, О. Пехота, С. Рубінштейн, В. Сухомлинський та інші) та музично-естетичній (Е. Абдуллін, Б. Асаф'єв, О. Апраксина, Л. Арчажникова, А. Козир, Г. Падалка, О. Рудницька, В. Шульгіна). У наукових дослідженнях виділяють різні критерії підготовки вчителя музичного мистецтва до виконавської майстерності (І. Мостова, Г. Ніколаї, Г. Падалка, В. Федоришин, Ю. Цагареллі та інші), формування окремих професійно якостей особистості, що визначають майстерність учителя музичного мистецтва (Е. Абдуллін, І. Коваленко, О. Рудницька, Л. Рапацька, О. Щолокова). Висока зацікавленість науковців цією серйозною проблематикою виправдана необхідністю підготовки високопрофесійних вчителів музичного мистецтва.

Мета статті. Дослідити формування сценічної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва як феномен в музично-сценічній галузі.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Сценічна майстерність — мистецтво створення художніх, сценічних образів у виконавському мистецтві. Сценічна майстерність покликана втілити у творі авторський задум, виявити глибину ідейного змісту твору, донести його до глядача. Сценічна майстерність як частина професійної майстерності розкривається в спроможності особистості перевтілюватися і прагнути до прийняття нестандартних рішень. Важливо відмітити, що сценічну майстерність можна пов'язати також з властивостями психіки, типом нервової системи та акцентуацією особистості, спираючись на теорію К.Леонгарда про три стимулюючих елементи прояву артистичної натури, а саме: емоційну збудливість; демонстративні риси характеру; інтровертність. [3,с.43]

У галузі мистецької педагогіки, що стосуються зазначеної проблеми, доцільно виділяються дослідження Е.Абдулліна, Л.Котової, Л.Майковської,

IV. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ (ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ)

Г.Падалки, В.Петрушина, Г.Саїк, В.Федоришина, О.Хлебнікової, Ю.Цагареллі, Т. Юник та інші. Метою формування сценічної майстерності майбутнього вчителя музичного мистецтва сформульовано забезпечення процесів дійового музично-естетичного навчання школярів.

Ван Лей писав, що створення організаційно-методичної системи формування вокально-сценічної майстерності майбутнього вчителя музики передбачає врахування діяльнісного, особистісного, інтегративного, акмеологічного та творчого підходів.

На основі вивчення українського та зарубіжного досвіду автор провів функціональний аналіз сценічної майстерності майбутнього вчителя музики. Основними функціями визначає: діагностично-орієнтаційну; пізнавально-інформаційну; конструктивно-оцінну; прогностичноорганізаційну; педагогічно перетворювальну;[1,с.7]

Дослідження науковців свідчать, що великий відсоток учителів музичного мистецтва не бачать прямих взаємовідносин між цілеспрямованим зростом фахової майстерності, образно-емоційною складовою та підвищенням педагогічної діяльності.

Вивчення аналізу сценічної майстерності майбутніх учителів музики в теорії та практиці підготовки студентів музично-педагогічних факультетів дозволяє структурувати цей феномен відповідно до компонентного складу. Це дозволяє нам обґрунтувати сценічну майстерність учителів музичного мистецтва, що має складну структуру, важливими складовими якої виступає взаємозв'язок наступних компонентів: мотиваційно-регулятивного, комунікативно-поведінкового, креативно-продуктивного, сценічно-діяльнісного [6, с. 10].

Одним із важливих методичних напрямів будовання сценічної майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва є організована творча взаємодія вчителя з учнями, яка примножує ефективність технології навчально-виховного процесу, а також вбирає в себе особистісні передумови, що

забезпечують цілеспрямованість, комунікативність, осмисленість, ефективність та результативність музичного навчання.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Формування сценічної майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва включає всі умови підготовки студентів до сценічної діяльності, педагогічні умови розвитку артистизму, вдосконалення вокальних умінь, тощо.

Список використаних джерел

1. Лей В. Формування вокально-сценічної майстерності майбутнього вчителя музики [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук. / В. Лей. К., 2010. 23 с.

2. Плеханова, О. Е. Формування вокально-сценічної майстерності майбутнього вчителя музики [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. Е. Плеханова. К., 2010. 23 с

3. Ткаченко, Т. В. Формування вокально-сценічної культури студентів мистецьких факультетів педагогічних вузів [Текст]: монографія. Х.: ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2016. 307 с.

4. Попенко, О. М. Професійна культура вчителя як інтеграційна якість особистості педагога – професіонала [Текст]: зб. / О. М. Попенко // Наукові записки Ніжинського державного університету імені Максима Гоголя. Серія: Психолого – педагогічні науки. 2012. № 1. С. 44–49

5. Цзяньшу, В. Формування вокально-виконавської культури майбутніх учителів музики у процесі фахової підготовки [Текст]: дис. ... канд. пед. наук / В. Цзяньшу. Луганськ, 2013. 201 с

6. Цзинхен, Г. Формування сценічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва засобами естрадного співу [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / Г. Цзинхен; Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. К., 2015. 24 с.